

**Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve
aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied
'Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg' in Heusden-
Zolder**

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009, artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2017.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juni 2018 houdende nadere regels voor de aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2022.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstanties en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 1.3.1.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, gewijzigd bij het besluit van 25 november 2022.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- Op 24 mei 2018 heeft de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW) advies gevraagd over het voornemen tot voorlopige aanduiding van het gebied als watergevoelig openruimtegebied.
- Het college van burgemeester en schepenen van Heusden-Zolder besliste op 18 juni 2018 gunstig over het voorstel van voorlopige aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden binnen de gemeente Heusden-Zolder.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. De kennisgeving voor het plan-MER werd door de Dienst Mer volledig verklaard op 9 juli 2018. De terinzagelegging vond plaats van 30 juli 2018 tot en met 30 augustus 2018. De richtlijnenvergadering vond plaats op 10 september 2018. De richtlijnen voor voorliggend MER werden door het kenniscentrum MER van het Departement Omgeving betekend op 25 oktober 2018.

- Het planvoornemen is onderworpen aan de watertoets, die deel uitmaakt van de milieubeoordeling.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een verscherpte natuurtoets die deel uitmaakt van de milieubeoordeling. Voor het planvoornemen is geen passende beoordeling vereist.
- Het planvoornemen is onderworpen aan de Ruimtelijke Veiligheidstoets (RVR). Het Team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft in haar standpunt van 27 juli 2023 aangegeven dat het opstellen van een RVR niet vereist is. De Vlaamse regering heeft het watergevoelig openruimtegebied WUG De Slogen Bolderberg in Heusden-Zolder voorlopig aangeduid op 6 oktober 2023.
- De voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied WUG De Slogen Bolderberg in Heusden-Zolder werd onderworpen aan een openbaar onderzoek van 5 december 2023 tot en met 2 februari 2024.
- De CIW heeft over de voorlopige aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg in Heusden-Zolder het advies ingewonnen bij de instanties, vermeld in artikel 5.6.8, § 2, eerste lid, van de VCRO.
- De CIW heeft een informatie- en inspraakvergadering georganiseerd in de vorm van een infomarkt in het Vlaams Administratief Centrum van Hasselt (20 december 2023).
- Tijdens het openbaar onderzoek werd advies ontvangen van de gemeente Heusden-Zolder, de gecoro van de gemeente Heusden-Zolder, provincie Limburg en de Watering De Herk. Daarnaast werd 1 bezwaar ontvangen.
- Het team Omgevingseffecten van het Vlaams Departement Omgeving heeft het plan-MER goedgekeurd op 21 mei 2024.
- De CIW heeft via schriftelijke procedure kennis genomen van de bezwarenverwerking, rekening houdend met het goedgekeurde plan-MER, en formuleerde op 24 mei 2024 een voorstel tot definitieve aanduiding op basis van de criteria, vermeld in artikel 5.6.8, § 1, tweede lid, van de VCRO.
- Het advies 76.866/16 van de Raad van State, gegeven op 5 juli 2024, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Het gebied 'Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg' maakt deel uit van het Demerbekken en ligt in de nabijheid van de Voortbeek-Bolderbergbeek (2de categorie)
- Het gebied 'Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg' heeft een oppervlakte van 5,7 ha, is onbebouwd en bestaat uit weilanden, akkers en bos.
- Het gebied is volgens het gewestplan Hasselt-Genk gelegen in een bestemming die bebouwing mogelijk maakt, met name woongebied en

woonuitbreidingsgebied. De invulling van het gebied werd verfijnd in het (verouderde) BPA 'Bolderberg III'.

- Het gebied werd op 3 november 2014 door de Algemene Bekkenvergadering Demerbekken als signaalgebied aangeduid omwille van de belangrijke functie in het watersysteem als waterbergingszone en de bebouwbaarheid volgens geldend BPA.
- De Vlaamse Regering keurde op 31 maart 2017 het ontwikkelingsperspectief goed voor het signaalgebied 'Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg' om het waterbergend vermogen van het gebied te kunnen behouden.
- Het pluviale model toont een kleine tot middelgrote kans op overstromingen vrijwel het ganse gebied. In het toekomstig klimaat zal deze overstromingskans nog toenemen. Er is geen fluviaal model beschikbaar.
- Vrijwaring van het gebied voor verdere bebouwing is aangewezen en ondersteunt de uitvoering van acties uit het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 ter realisatie van bijkomende waterberging.
- Er bestaat een conflict tussen de verdere realisatie van de bestemming en de belangen van het watersysteem.
- Voor het gebied en de omgeving is er geen ruimtelijk uitvoeringsplan in opmaak noch voorzien op korte termijn. Om het gebied voor verdere bebouwing te vrijwaren, is een aanduiding als watergevoelig openruimtegebied in uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangewezen.
- Het grafisch plan met de aanduiding van het gebied dat met dit besluit definitief wordt aangeduid als watergevoelig openruimtegebied is opgenomen als bijlage I bij dit besluit. De toelichting en motivering is opgenomen in de toelichtingsfiche die opgenomen is als bijlage II bij dit besluit.
- De aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden vrijwaart overstromingsgebieden en ondersteunt hiermee de doelstelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem structurerend te maken.
- De aanduiding als watergevoelig openruimtegebied is in overeenstemming met het ruimtelijk principe in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om het fysisch systeem te beschouwen als ruimtelijk structurerend. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken. Het binnengebied van Woonuitbreidingsgebied De Slogen Bolderberg, onderdeel van het Demerbekken wordt door de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied gevrijwaard van bebouwing en kan verder ontwikkelen op basis van de fysische karakteristieken als waterrijk gebied.
- Het planvoornemen is onderworpen aan een milieubeoordeling. Er worden geen significante negatieve effecten op de leefomgeving verwacht. In het plan-MER worden geen milderende maatregelen noodzakelijk geacht.
- In het gebied is geen beschermd erfgoed aanwezig. Uit de milieubeoordeling blijkt dat er geen significante effecten te verwachten zijn voor het aspect landschap, onroerend erfgoed en archeologie.

- Rekening houdend met de kenmerken van het plan, de omgeving en de uitgevoerde analyse kan geoordeeld worden dat het plan geen risico inhoudt op het veroorzaken van significant negatieve effecten op de aanwezige Habitat- en Vogelrichtlijngebieden of Bijlage III soorten van het Natuurdecreet. Voor de voorliggende aanduiding moet geen passende beoordeling worden opgemaakt. Een verscherpte natuurtoets is niet vereist.
- Er bevinden zich geen bestaande Seveso-inrichtingen in of nabij het gebied. De inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen is volgens de voorziene stedenbouwkundige voorschriften uitgesloten. Het opstellen van een RVR is niet vereist. Die beoordeling blijkt uit de RVR-toets van 27 juli 2023.
- De Vlaamse Regering neemt akte van het gunstig advies van De Watering De Herk en de gemeente Heusden-Zolder.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de bezwaren, opmerkingen en adviezen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De bezwaren, opmerkingen en adviezen zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en genummerd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben of over hetzelfde onderwerp gaan. Aanpassingen die worden doorgevoerd op basis van de bezwaren, opmerkingen en adviezen worden specifiek vermeld bij de bespreking van de gegroepeerde bezwaren, opmerkingen en adviezen. Hieronder wordt eerst ingegaan op de bezwaren, opmerkingen of adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordenende delen van het plan: het grafisch plan. Daarna wordt per onderwerp ingegaan op bezwaren, opmerkingen en adviezen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de niet verordenende delen van het plan: de toelichtingsfiche en het plan-MER. Tenslotte wordt ingegaan op bezwaren, opmerkingen en adviezen die geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die leiden tot aanpassingen van het grafisch plan

1. Bezwaarindieners vragen om de percelen 438A en 438B geheel of gedeeltelijk (het zuidelijke deel dat samenvalt met de bouwzones en wegenis uit het bijzonder plan van aanleg) uit de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied te schrappen, omdat

- het bijzonder plan van aanleg 'Bolderberg III' niet meer kan worden gerealiseerd, inclusief de percelen die niet in het watergevoelig openruimtegebied zijn opgenomen (ontsluitingsweg ligt binnen watergevoelig openruimtegebied),
- de percelen slechts een beperkt waterbergend vermogen hebben volgens de watergevaarkaarten en er slechts plaatselijk een risico is op overstrooming waardoor de aanduiding van de volledige percelen niet is verantwoord, zeker voor het perceel 438A,
- er volgens de kaart van de recente overstroomde gebieden geen overstrooming op de percelen heeft plaatsgevonden tussen 1988-2016,
- het bodemtype op de percelen afwijkt en minder nat is dan het type van overige percelen en

- de percelen een grote afstand hebben tot een waterloop en hoger zijn gelegen (zeker de zuidelijke helft).

De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om de overstromingsgevoelige gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. Aangehaalde percelen hebben een beperkte overstromingsgevoeligheid. Het uitsluiten van deze percelen zal geen significant negatieve impact hebben op het watersysteem.

Op basis van dit bezwaar wordt het grafisch plan aangepast. Percelen 438A en 438B worden uit de contour van het watergevoelig openruimtegebied gehaald.

Bezwaren, opmerkingen en adviezen die niet leiden tot aanpassingen van het plan

2. De gecoro van Heusden-Zolder vraagt de Vlaamse Regering om te onderzoeken of het gebied kan worden vergroot naar het volledige woonuitbreidingsgebieden in functie van het Ruimtepact Limburg en de ligging in een groene ader, en het effect op de niet aangeduide percelen bestemd als woonuitbreidingsgebieden en gelegen in bijzonder plan van aanleg Bolderberg III (15 juni 1978).

De aanduiding van de watergevoelige openruimtegebieden vertrekt van de beleidsdoelstelling om deze gebieden te vrijwaren van verdere bebouwing. De overige percelen binnen het woonuitbreidingsgebieden hebben volgens de overstromingsgevaarkaarten een verwaarloosbare overstromingsgevoelige oppervlakte, en zijn dus nog ontwikkelbaar vanuit het watersysteem. Indien de gemeente deze alsnog wenst te vrijwaren, kan dit door de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Dit advies vereist geen aanpassing van het plan.

3. De provincie Limburg stelt dat de bestemmingscategorie 'overig groen' onzekerheid creëert, doordat gebiedscategorieën in andere wetgeving worden gehanteerd om beperkingen op te leggen en vraagt om er terughoudend mee om te gaan. Ze merkt verder ook op dat de gebiedscategorie nergens wordt aangegeven.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat de bestemmingscategorie van de watergevoelige openruimtegebieden is vastgelegd in artikel 2.2.6, §2, derde lid VCRO.

Dit advies vereist geen aanpassing van het plan.

4. De provincie Limburg wijst er op dat in het plan-MER gedateerde gegevens worden gebruikt voor het analyseren van het landgebruik ('landgebruikskaat van het VITO 2019') en dat voor landbouw de meest recente

verzamel aanvraag dient te worden gebruikt, zijnde het voorlopige bestand landbouwgebruiksprecelen 2023. Op basis van deze kaart wordt 40% van de watergevoelig openruimtegebied-afbakeningen aangegeven als in landbouwgebruik.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat in het plan-MER wordt gebruik gemaakt van de landgebruikskaart om een impactschatting op planniveau te maken. In functie van de gestelde doelstellingen volstaan deze gegevens en zijn ze voldoende actueel. De aanduiding en de milieubeoordeling zijn niet gemotiveerd vanuit het specifieke landbouwgebruik vermits de aanduiding als watergevoelig openruimtegebied alle vormen van landbouwgebruik, met uitzondering van bebouwen of verharderen, mogelijk maakt.

Dit advies vereist geen aanpassing van het plan.

5. De provincie Limburg stelt dat de definitieve aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden pas kan gebeuren nadat de planschaderegeling uit het Instrumentendecreet in werking is getreden.

6. De gecoro van Heusden-Zolder vraagt tevens aan de Vlaamse Regering om duidelijkheid te verschaffen rond de vergoedingen.

De Vlaamse Regering beantwoordt deze vragen door te verwijzen naar de nieuwe planschaderegeling om eigenaars een correcte vergoeding te kunnen bieden. Het uitvoeringsbesluit hierover werd op 22 maart 2024 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en is vanaf 15 april 2024 in voege. De planschade zal bepaald worden na aanduiding en houdt rekening met de huidige grondprijzen van gelijkaardige percelen in de omgeving. Het exacte bedrag wordt op basis van het individuele dossier bepaald.

Deze vragen vereisen geen aanpassingen aan het plan.

7. De provincie Limburg stelt dat in enkele watergevoelig openruimtegebied-afbakeningen in de provincie zeer waardevolle graslanden aanwezig zijn met een hoog waterbergend potentieel, hoge koolstofstocks en heel waardevol zijn op vlak van biodiversiteit. Deze worden best niet bebost in kader van boscompensaties. Ook wordt gesteld dat er voor verschillende landbouwpraktijken mogelijkheden zijn om de bijdrage aan het watersysteem te verhogen (verminderen bodemverdichting en verbeteren bodemleven, ...).

De Vlaamse Regering neemt akte van deze aspecten en verduidelijkt dat aan de aanduiding geen inrichtingswerken of andere projecten zijn verbonden. De bestemming die aan deze gebieden wordt toegekend is niet in strijd met de door de provincie geformuleerde doelstellingen en uitdagingen.

Dit advies vereist geen aanpassingen aan het plan.

8. De provincie Limburg stelt dat de plancontour niet altijd voldoende duidelijk is, wat de doorwerking naar het vergunningenniveau moeilijk maakt. Er zijn geen afmetingen vermeld in plannen waarbij de contour niet samenvalt met een perceelsgrens.

De Vlaamse Regering beantwoordt dit advies door te verduidelijken dat bij de aanduiding van gebieden, waar mogelijk perceelgrenzen zijn genomen als grens. In sommige situaties is dit niet mogelijk en niet aangewezen, indien bijvoorbeeld de bestemmingscategorie wijzigt temidden een perceel of indien er al bebouwing op een deel van het perceel aanwezig is. Het grafisch plan is ook in die gevallen voldoende duidelijk om deze begrenzing correct te interpreteren op dezelfde wijze als het gewestplan en de overige bestemmingsplannen.

Dit advies vereist geen aanpassingen aan het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 3 april 1979 houdende de vaststelling van het gewestplan Hasselt-Genk, en latere wijzigingen.
- De richtlijn 2000/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid.
- De richtlijn 2007/60/EG van het Europees parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het gebied 'WUG De Slogen Bolderberg' in Heusden-Zolder wordt definitief aangeduid als watergevoelig openruimtegebied.

De normatieve delen van dit besluit zijn hierbij gevoegd als bijlage:

1. bijlage I, het grafisch plan

De niet-normatieve delen van dit besluit zijn bijgevoegd als:

1. bijlage II, de toelichtingsfiche
2. bijlage III, het plan-MER

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlage I. Verordenend grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'WUG De Slogen Bolderberg' in Heusden-Zolder.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage II. De toelichtingsfiche

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'WUG De Slogen Bolderberg' in Heusden-Zolder.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlage III. Het plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2024 houdende de definitieve aanduiding van het watergevoelig openruimtegebied 'WUG De Slogen Bolderberg' in Heusden-Zolder.

Brussel, 19 juli 2024

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR